

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

เนื่องใน “วันคนพิการแห่งชาติ” ประจำปี 2568

ปี 2568 ประเทศไทยมีคนพิการกว่า 2.28 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 3.45 ของประชากรทั้งหมด โดยแบ่งเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุด ร้อยละ 52.26 คนพิการทางการได้ยิน ร้อยละ 19.27 และคนพิการทางการเห็น ร้อยละ 7.54

จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568 และสถานการณ์ภัยพิบัติธรรมชาติในรูปแบบอื่น ๆ ทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำป่า และการกีดเซาะชายฝั่ง พบว่า คนพิการเป็นกลุ่มที่ประสบปัญหาในการรับมือกับภัยพิบัติและได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากรัฐขาดการเตรียมความพร้อมและระบบแจ้งเตือนที่เหมาะสมกับเงื่อนไขทางกายภาพของคนพิการ เช่น คนพิการทางการเห็นและได้ยินไม่สามารถรับรู้ถึงเหตุการณ์แผ่นดินไหวหรือน้ำป่าไหลหลากได้อย่างชัดเจนและในทันที ทำให้ไม่แน่ใจว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น และคนพิการทุกรูปแบบยังมีอุปสรรคในการอพยพออกจากอาคารสูงหรือพื้นที่ประสบภัยพิบัติ เนื่องจากขาดการฝึกซ้อมและไม่มีอุปกรณ์ช่วยเหลือที่เหมาะสมเพียงพอ

คนพิการยังประสบปัญหาและข้อจำกัดเดิมเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวก ประสบปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยี ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งมีอุปสรรคในการประกอบอาชีพ คนพิการทางการเห็นยังไม่สามารถจองรถแท็กซี่ในแอปพลิเคชันของรัฐได้ด้วยตนเอง คนพิการทางการได้ยินยังยากที่จะเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย เนื่องจากขาดแคลนบริการล่ามภาษามือในหน่วยงานภาครัฐ ประกอบกับเมื่อศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (TTRS) หรือ ศูนย์บริการล่ามภาษามือทางไกลต้องปิดให้บริการลงเพราะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ คนพิการทางการได้ยินจึงได้รับผลกระทบต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้สะท้อนว่าคนพิการในประเทศไทยยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิและโอกาสอันไม่สอดคล้องและเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม

เนื่องในโอกาสวัน “คนพิการแห่งชาติ” ประจำปี 2568 ซึ่งในปีนี้ ตรงกับวันเสาร์ที่ 8 พฤศจิกายน กสม. ขอให้รัฐบาลดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาสิทธิและโอกาสด้านต่าง ๆ ของคนพิการ ส่งเสริมศักยภาพของคนพิการในการดำรงชีวิตและการรับมือกับสถานการณ์เสี่ยง เช่น ปรับปรุงสถานที่สาธารณะเพื่อรองรับการใช้งานแบบอารยสถาปัตย์ (universal design) ซึ่งเหมาะสมกับคนพิการและผู้สูงอายุ จัดทำระบบการเตือนภัยและแผนการรับมือกับภัยพิบัติที่เหมาะสมสำหรับคนพิการทุกรูปแบบ และสนับสนุนให้มีล่ามภาษามือหรือระบบที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสารที่ปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนคนพิการมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและอยู่ร่วมกับทุกคนได้อย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

6 พฤศจิกายน 2568